

Motion till riksdagen

1989/90:A219

av Kenth Skårvik och Ingemar Eliasson (fp)

Fler arbetstillfällen vid Samhall

De senaste årens allmänt goda läge på arbetsmarknaden måste utnyttjas för att ge fler arbetshandikappade en fast förankring i arbetslivet. Vi får inte bländas av de mycket låga arbetslöshetsciffrorna. En fortsatt ökning av antalet förtidspensionärer, ökade sjuktal och en stor grupp arbetshandikappade arbetssökande vid arbetsförmedlingarna visar sammantaget att det finns en rad återstående problem och brister att lösa i arbetslivet. Trots en mycket hög efterfrågan på arbetskraft är också andelen förvärvsarbetande bland handikappade betydligt lägre än bland den övriga befolkningen.

Arbetslösheten bland de arbetshandikappade har, helt oacceptabelt, ökat också under 1988 och 1989. Vid utgången av juni 1987 fanns 27 800 arbetshandikappade som kvarstående arbetssökande vid landets arbetsförmedlingar. Vid utgången av juni 1989 var antalet kvarstående sökande hela 29 600. Utvecklingen på arbetsmarknaden för de arbetshandikappade har således varit ytterst ofördelaktig trots ett exceptionellt gynnsamt allmänt arbetsmarknadsläge. Arbetslösheten bland icke handikappade har under de senaste åren sjunkit till en rekordlåg nivå.

En av de viktigaste åtgärder som vidtagits för att bereda arbetshandikappade meningsfullt och utvecklande arbete är etableringen av Samhallgruppen. Företagsgruppen har en stor geografisk spridning med 340 verkstäder över hela landet och därutöver 65 s.k. inbyggda verkstäder/entreprenader. För anställningen inom Samhallgruppen ifrågakommer endast sådana arbetssökande som pga arbetshandikapp enligt arbetsförmedlingarnas bedömningar inte placeras i lönebridransanställningar och heller inte på annat sätt på den reguljära arbetsmarknaden.

Antalet arbetshandikappade som genom Samhall beretts arbete har sedan starten 1980 ökat från 21 500 till f.n. drygt 30 300. Trots denna relativt betydande expansion av Samhalls verksamhet, har det under de två senaste åren ändå inte varit möjligt att reducera arbetslöshetskän för de arbetshandikappade p.g.a. den begränsning (timtak) som regeringen lagt för Samhalls rekrytering.

Samtidigt som antalet arbetshandikappade i Samhallgruppen ökat med mer än 40 % har betydande statsfinansiella besparingar gjorts. Under 1980-talet har besparingarna sammantaget uppgått till ca 4 miljarder kronor. Enligt utvärderingar som Samhall låtit utomstående nationalekonomisk expertis göra gav en anställning inom Samhall ett positivt samhällsekonomiskt

netto år 1984/85 om ca 16 000 kr. Detta belopp bedöms 1990/91 uppgå till ca 25 000 kr.

Regeringen har de senaste åren begränsat Samhalls möjligheter att ytterligare öka antalet anställda arbetshandikappade genom att inte tillåta någon ökning av antalet bidragsberättigade arbetstimmar för arbetshandikappade anställda inom Samhall. För räkenskapsåret 1988/89 utgjorde maximalt tillåtet antal timmar 31.45 miljoner. Samma begränsning av timvolymen gäller också under 1989/90, dvs. innevarande budgetår. För budgetåret 1990/91 föreslår regeringen nu en fortsatt oförändrad timvolym.

Någon snabbare och ur statsfinansiell synpunkt billigare väg, än att låta Samhall utöka sin verksamhet, står enligt vår mening inte till buds. Samhall anser sig ha kommersiella möjligheter att bereda fler handikappade arbete. De merkostnader som oundvikligen uppstår mot bakgrund av geografiska förhållanden och den anpassning av arbetsuppgifter, maskinell utrustning och förhållanden i övrigt som erfordras, är enligt Samhalls egna beräkningar lägre inom Samhalls ram än för befintliga alternativ för denna grupp arbetsökande. Marginalkostnaden för att under 1990/91 anställa ytterligare ca 550 arbetshandikappade kommer endast att uppgå till ca 85 % av lönekostnaderna för sådana tillkommande anställda. Detta motsvarar ca 96 000 kr. per arbetstillfälle.

I detta sammanhang bör noteras den snabba ökningen som nåtts av antalet övergångar till reguljära arbetsmarknaden från arbete inom Samhallgruppen. Från en årlig volym om mindre än 300 personer i början av 1980-talet uppgick övergångarna under sista räkenskapsåret (1988/89) till nära 1 600. Med beaktande av rekryteringsförutsättningarna och de arbetsmarknadspolitiska förhållandena i allmänhet på många av de orter på vilka Samhall bedriver verksamhet får detta anses vara en ytterst tillfredsställande utveckling.

Mot denna bakgrund är det synnerligen angeläget att Samhall tillåts öka antalet arbetstillfällen under 1990/91. Samhall har enligt företagsgruppens anslagsframställning föreslagit en ökning av tillåten timvolym till 32,6 milj. timmar, dvs. 1,2 milj. timmar utöver av regeringen i budgetpropositionen föreslagen volym. Detta skulle ge ytterligare ca 1 000 arbetshandikappade möjlighet till ett meningsfullt och utvecklande arbete till en sammanlagd merkostnad av ca 100 milj.kr. På arbetsmarknaden saknas idag i realiteten alternativ för denna grupp.

Med hänvisning till vad vi härmed anfört som motivering för att Samhall skall få möjlighet att anställa fler arbetshandikappade föreslår vi att riksdagen ger Samhall möjlighet att för budgetåret 1990/91 anställa ca 550 fler arbetshandikappade till en kostnad av 55 milj.kr.

Mot. 1989/90
A219

Hemställen

Mot. 1989/90

A219

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att verksamheten inom Samhall skall utökas med 550 arbetstillfällen utöver regeringens förslag under 1990/91.

Stockholm den 22 januari 1990

Kenth Skårvik (fp)

Ingemar Eliasson (fp)